

**MUHASEBE MESLEK ELEMANI ADAYLARININ
İLETİŞİM BECERİSİ ALGILARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA:
GAZANFER BİLGE MESLEK YÜKSEKOKULU ÖRNEĞİ**

***A RESEARCH ON THE PERCEPTION OF COMMUNICATION
SKILL OF THE PROFESSIONAL ACCOUNTING CANDIDATES:
THE CASE OF GAZANFER BİLGE VOCATIONAL SCHOOL***

Öğr. Gör. Dr. Cengiz GÜNEY*

ÖZ

Bu çalışmanın amacı muhasebe meslek elemanı¹ adaylarının iletişim beceri özelliklerinin cinsiyet, yaş, mezun olunan lise türü, uzun süre yaşamlarını geçirdikleri yerleşim yeri ve üniversite öğrenimi sırasında staj yapıp yapmadığına göre farklılık gösterip göstermediğini, farklılıklar mevcutsa hangi değişkenlere göre farklılaştığını ortaya koymaktır.

Araştırma verilerinin toplanmasında Korkut (1996) tarafından geliştirilen, 5’li likert tipinde hazırlanmış “İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği” ve katılımcıların demografik özelliklerini tespit eden “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. Anket formunda yer alan 6 adet Kişisel Bilgi Formu sorusu ve 25 adet İletişim Becerisi Değerlendirme Ölçeği sorularının güvenilirlik katsayısı (Cronbach’s Alpha Based on Standardized Items) 0,736 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen katsayıya göre anket formunun güvenilirliği “Kabul Edilebilir” seviyededir. Araştırma da yüz yüze anket yöntemi uygulanmıştır. Araştırma evrenini 2016-2017 Eğitim Öğretim Yılında Kocaeli Üniversitesi, Gazanfer Bilge MYO, Muhasebe ve Vergi Bölümüne kayıtlı 1. Ve 2. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır (N=126 öğrenci; 1.Sınıf:69 öğrenci, 2.Sınıf: 57 öğrenci). Gönüllülük esası ile uygulanan yüz yüze anket yönteminde 1. Sınıf öğrencilerinden 39 öğrenci, 2. Sınıf öğrencilerinden ise 42 öğrenci ankete katılmış olup, örneklem (n=82) öğrenciden oluşmaktadır. Ankete katılım oranı $[(82/126)*100=\%65]$ ’tir. Araştırma verilerinin analizi SPSS.16 istatistik programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

* Kocaeli Üniversitesi, Gazanfer Bilge MYO, Muhasebe ve Vergi Bölümü

1 Muhasebe ve Vergi Uygulamaları bölümü, ön lisans programı öğrencileri mezun olduklarında “Muhasebe Meslek Elemanı” unvanı ile mezun olmaktadır.

Araştırmanın H_0 hipotezlerini 6 hipotez halinde şöylece belirtmek mümkündür:

H_{01} : Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri *ortalamaları* cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{02} : Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri *ortalamaları* yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{03} : Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri *ortalamaları* mezun olunan lise türüne göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{04} : Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri *ortalamaları* okudukları sınıfa göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{05} : Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri *ortalamaları* uzun süre yaşamlarını geçirdikleri yerleşim yerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{06} : Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri *ortalamaları* üniversite öğrenimi sırasındaki staj durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Araştırma sonucunda meslek elemanı adaylarının iletişim beceri özelliklerinin cinsiyet, yaş, mezun olunan lise türü, uzun süre yaşamlarını geçirdikleri yerleşim yeri ve üniversite öğrenimi sırasında staj yapıp yapmadığı kriterlerinden sadece mezun olunan lise türüne göre farklılaştığı görülmüştür. Farklılığı tespit etmek için yapılan sıralama ortalamalar (Mean Rank) analizine göre Ticaret Lisesi Mezunları ile Düz Lise mezunları arasında iletişim becerileri ortalamaları açısından anlamlı bir farklılık bulunmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Muhasebe Meslek Elemanı, İletişim Becerisi Değerlendirme Ölçeği, Demografik Farklılık Analizleri

ABSTRACT

This study's object is to reveal the features of communication skill of professional accounting candidates, taking into account whether they differ from one another in terms of their gender, age, type of high school they

graduated, places where they spend for a long time and their internship during the university education. If so, our aim is to demonstrate which variaties make that differentiate.

In the collection of data, it has been used the method of “the Evaluation Scale of Communication Skill” which is developed by Korkut (1996) and prepared by 5 point likert scale as well as “Personal Info Form” which is designate the demografic characteristics. The reliability coefficients of the 6 Personal Information Form questionnaires and 25 items of the Communication Ability Assessment Questionnaire (Cronbach’s Alpha Based on Standardized Items) in the questionnaire form is calculated as 0,736. According to the obtained coefficient, the reliability of the questionnaire is on “Acceptable” level. The face-to-face survey method is applied in the research. The target population of the study consist of 1st and 2nd year students in the department of Accounting and Tax who registered in Kocaeli University, Gazanfer Bilge Vocational School , during the 2016-2017 Academic Year (N = 126 students, 1st Grade: 69 students, 2nd Grades: 57 students). The participation rate in the survey is $[(82/126) * 100 = 65\%]$. Analysis of the research data is carried out by using the SPSS.16 statistical program.

It is possible to present hypotheses H_0 of the research in 6 hypotheses:

H_{01} : The average communication skills of the professional accounting candidates do not demonstrate statistically significant difference compared to the sexes.

H_{02} : The average communication skills of the professional accounting candidates do not demonstrate statistically significant difference compared to their age.

H_{03} : The average communication skills of the professional accounting candidates do not demonstrate statistically significant difference compared to the type of high school graduated.

H_{04} : The average level of communication skills of professional accounting candidates do not demonstrate statistically a significant difference according to the class they are studying.

H_{05} : The average communication skills of the professional accounting candidates do not demonstrate statistically significant difference compared

to the place where they have lived for a long time.

H_{06} : The average communication skills of the professional accounting candidates do not demonstrate a statistically significant difference according to the internship status during university education.

As a result of the research, it is seen that the characteristics of communication skill of professional accounting candidates is differed only from the criteria of the type of high school graduated rather than gender, age, settlement area where they have lived for a long time, and whether they were doing internship during university education. According to the Mean Rank test, which is used to identify the differences between them, there is a significant difference in terms of the average communication skills between the Business High School Graduates and the General High School Graduates.

Keywords: Professional Accounting Candidate, the Evaluation Scale of Communication Skill, The Analysis of Demographic Difference

1. GİRİŞ

İletişim kavramı Türk Dil Kurumu Sözlüklerinde çeşitli şekillerde tanımlanmaktadır (TDK, <http://www.tdk.gov.tr> , 01.01.2017):

“Bir yerden, bir kişiden, bir makineden bir başkasına, herhangi bir ortamdan yararlanarak bilgi gönderme.” Bilişim Terimleri Sözlüğü

“Bir düşüncenin, bir duygunun yüz anlatımı, el, kol ve baş hareketleri, konuşma yoluyla ya da yazı, telefon, radyo, televizyon gibi bildirişim araç ve gereçlerinden yararlanarak bir kimseden başka bir kimseye iletimi.” Eğitim Terimleri Sözlüğü

“Bilgi ve deneyim alışverişi.” Fizik Terimleri Sözlüğü

“Bir bilginin, bir haberin, bir niyetin, bir konuşmanın ilkel veya gelişmiş bir işaret sisteminden yararlanılarak bir zihinden başka bir zihne yahut da bir merkezden başka bir merkeze ulaştırılması. Dil en önemli iletişim aracıdır.” Gramer Terimleri Sözlüğü

“Sinema/TV. 1. Kişiler arasında duygu, düşünce, bilgi, haber alış verişi. 2. Bu alış verişte, kaynak durumunda olan kimsenin ortaya koyduğu ya da koymak istediği anlam ile bunu algılayanın buna verdiği anlam arasındaki özdeşlik, benzerlik ya da uyuşum ilişkisi.” Sinema ve Televizyon Terimleri Sözlüğü

“Düşünce ve duyguların bireyler, toplumsal kümeler, toplumlar arasında söz, el-kol devimi, yazı, görüntü vb. aracılığı ile değiş tokuş edilmesini sağlayan toplumsal etkileşim süreci.” Toplumbilim Terimleri

“1. Genel Uygulayım: Duygu, düşünce ya da bilgilerin uygulamalı yöntemlerle her çeşit yoldan aktarılması. 2. elektrik: Telefon, telgraf, radyo gibi aygıtlarla yapılan bildirişim; bu yollardan yararlanarak yürütülen bilgi alışverişi.” Uygulayım Terimleri Sözlüğü

İletişim kavramını bir süreç olarak incelemek gerekirse, sürecin Kaynak (Gönderici), İleti (Mesaj), Kanal, Alıcı (Hedef), Geri Bildirim ve Gürültü unsurlarından oluştuğunu belirtmek mümkündür. **Kaynak**; iletişimin başlangıç noktası olup iletişimi başlatan kişi ya da gruptur. İletişimin etkinliği kaynağın güvenilirliği, sayınlığı, kabullenirliği ve iletişim tekniğine bağlıdır. İleti (**mesaj**); kaynaktan alıcıya gönderilen alıcıyı etkileyerek onu eyleme yönlendiren, alıcı ve kaynak için ortak anlamı olan simgelerdir. **Kanal**; hedef kitleye ulaştıran işitme, görme, dokunma, koklama, tat almayla ilgili duyu organlarını uyarabilecek araçlardır. **Alıcı (hedef)**; kaynaktan gelen iletileri alan ve ileti içerisindeki kodları çözerek sözlü sözsüz tepki veren unsurdur. **Geri bildirim** ise dinleyicinin mesajı sözlü, veya sözsüz yorumlama tarzını yani; bedeninin mesajı nasıl yorumladığını gösterir. Geri bildirim olumlu gerçekleşirse iletişimin devamı sağlanır. Olumsuz geri bildirimde ise göndericinin alıcı üzerinde istenilen etkiyi yaratmadığı görüşüne varılır. **Gürültü**; iletişimi bozan ya da etkisini azaltan her şeydir (Esmeray ve Diğerleri, 2012:16-16). Süreç açısından ele alındığında, kaynağın iletiyi hedefe iletmesi, iletinin hedef tarafından anlaşılabilir şekilde kodlanması, hedefin de iletiyi düşünceye dönüştürmek için kod açma eylemini gerçekleştirmesi gerekmektedir (Yavuzyılmaz, 2015:436).

“Muhasebe Meslek Elemanı” mesleği açısından düşünüldüğünde gerek müşteriler ile olan iletişimde gerekse kamu kurumları ile olan iletişimde meslek elemanlarının kişisel iletişim beceri özelliklerinin belirlenmesi, varsa eksikliklerin giderilmesi için önlemler alınması gerekmektedir. Literatürde iletişim beceri özelliklerini tespit etmeye yönelik çeşitli ölçekler geliştirilmiş ve bu ölçeklerin değişik meslek gruplarına uygulanması ile çeşitli akademik çalışmalar yapılmıştır.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Çalışmamızda da kullanılan ve Korkut (1996) tarafından geliştirilen, 25 soru olarak, 5’li likert tipi şeklinde hazırlanan İletişim Beceri Değerlendirme Ölçeğinin değişik meslek grupları üzerine uygulanması ile yapılmış akademik çalışmalardan bazılarını şöylece belirtmek mümkündür:

Cem Sinan Aslan, Ender Eyuboğlu, Oğuzhan Dalkıran (2016:625) tarafından ele alınan “Türkiye Birinci Liginde Yer Alan Bazı Voleybol Takımlarında İletişim Becerisi Seviyesinin Takım Başarısına Etkisi” isimli çalışmasında oyuncuların iletişim becerilerinin oynadıkları takımların başarı durumu üzerine olan etkisini incelemeyi amaç edinmişlerdir. Araştırma sonunda sporcuların iletişim becerisi seviyelerinin, takımların başarı ya da başarısızlığında etkili bir faktör olmadığını tespit etmişlerdir.

Özlem Aşçı, Güleser Hazar, Meliha Yılmaz (2015:10) tarafından kaleme alınan “Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin İletişim Becerileri ve İlişkili Değişkenler” isimli çalışmasında sağlık yüksekokulu öğrencilerinin iletişim becerilerine ilişkin algılarının ne düzeyde olduğunu belirlemek amaç edinilmiştir. Çalışma sonunda sağlık yüksekokulu öğrencilerinin iletişim becerilerine ilişkin algılarının akademik başarı algısı ve kardeş sayısı ile ilişkili olduğu, kız öğrencilerin iletişim becerileri düzeylerine ilişkin algılarının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Cem Çuhadar, Hasan Özgür, Fatma Akgün ve Şemseddin Gündüz (2014:295) tarafından kaleme alınan “Öğretmen Adaylarının İletişim Becerileri ve İletişimci Biçimleri” isimli çalışmasında öğretmen adaylarının iletişim becerileri ile iletişimci biçimleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymak amaç edinilmiştir. Araştırma sonunda öğretmen adaylarının en çok “sözsüz iletişim kuran”, en az ise “rahat” iletişimci biçimleri özelliklerini taşıdıkları tespit edilmiştir.

Alparslan Şahin Görmüş, Serdar Aydın, Gülfiz Ergin (2013:109) tarafından kaleme alınan “İşletme Bölümü Öğrencilerinin İletişim Becerilerinin Cinsiyet Rollerine Bağlamında İncelenmesi” isimli çalışmada üniversite öğrencilerinin iletişim becerileri cinsiyet rollerine bağlamında ele alınmıştır. Araştırma sonunda cinsiyetlere göre iletişim becerilerinde anlamlı düzeyde bir farklılık bulunmazken; cinsiyet rollerine göre iletişim puanları yüksekten düşüğe doğru sırasıyla androjen, kadınsı, erkeksi ve belirsiz şeklin-

de dağıldığı görülmüştür. Ayrıca androjenlerin iletişim becerisi; erkeksi ve belirsizlerden anlamlı olarak yüksek iken, kadınsılarınki de belirsizlerden anlamlı olarak yüksek çıkmıştır. Yaş, kayıtlı bulunulan sınıf ve doğum yerine göre ise iletişim becerilerinin farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

Gülay Bingöl ve Ayşen Demir (2011:152) tarafından kaleme alınan “Amasya Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin İletişim Becerileri” isimli çalışma Amasya Sağlık Yüksekokulu, Ebelik Ve Hemşirelik Programı öğrencilerinin iletişim becerilerine ilişkin algılarının ne düzeyde olduğunu belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma sonunda devam edilen bölüm ve öğrencilerin akademik başarı düzeyi ile iletişim becerilerine ilişkin algıları arasında anlamlı ilişki bulunurken, diğer değişkenlerin iletişim becerisi algısı üzerinde anlamlı farklılıklar oluşturmadığı saptanmıştır.

3. ARAŞTIRMA

Çalışmanın bu bölümünde araştırmaya ilişkin çeşitli bilgilere ve araştırma bulgularına yer verilmektedir.

3.1. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı; muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim beceri özelliklerinin cinsiyet, yaş, mezun olunan lise türü, uzun süre yaşamlarını geçirdikleri yerleşim yeri ve üniversite öğrenimi sırasında staj yapıp yapmadığına göre farklılık gösterip göstermediğini, farklılıklar mevcutsa hangi değişkenlere göre farklılaştığını ortaya koymaktır.

3.2. Araştırmanın Evreni, Örneklemi ve Sınırlılıklar

Araştırma evrenini 2016-2017 Eğitim Öğretim Yılında Kocaeli Üniversitesi, Gazanfer Bilge MYO, Muhasebe ve Vergi Bölümüne kayıtlı 1. Ve 2. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır (N=126 öğrenci; 1.Sınıf:69 öğrenci, 2.Sınıf: 57 öğrenci). Gönüllülük esası ile uygulanan yüz yüze anket yönteminde 1. Sınıf öğrencilerinden 39 öğrenci, 2. Sınıf öğrencilerinden ise 42 öğrenci ankete katılmış olup, örneklem (n=82) öğrenciden oluşmaktadır. Ankete katılım oranı $[(82/126)*100=\%65]$ 'tir. Okulunu uzatmış öğrenciler (5.dönem ve üstü) araştırma kapsamına dâhil edilmemiştir.

3.3. Araştırmanın Hipotezleri

Araştırmanın H_0 hipotezlerini 6 hipotez halinde şöylece sunmak mümkündür:

H_{01} : Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri *ortalamaları* cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{02} : Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri *ortalamaları* yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{03} : Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri *ortalamaları* mezun olunan lise türüne göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{04} : Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri *ortalamaları* okudukları sınıfa göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{05} : Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri *ortalamaları* uzun süre yaşamlarını geçirdikleri yerleşim yerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{06} : Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri *ortalamaları* üniversite öğrenimi sırasındaki staj durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

3.4. Verilerin Toplanması ve Analiz Yöntemi

Araştırma verilerinin toplanmasında Korkut (1996) tarafından geliştirilen, 5'li likert tipinde hazırlanmış “İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği” ve katılımcıların demografik özelliklerini tespit eden “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. Yüz yüze anket yöntemi ile elde edilen verilerin analizinde SPSS.16 programı kullanılmıştır. Araştırma hipotezlerinin testlerinde Non-Parametrik Analiz teknikleri uygulanmıştır.

3.5. Güvenilirlik Analizi

Güvenilirlik, bir testin veya ölçeğin ölçülmek istenen olguyu tutarlı ve istikrarlı bir biçimde ölçme derecesidir (Dinç ve Tuncer, 2015:325). Aşağıda yer alan tabloda Cronbach's Alpha Güvenilirlik Katsayısı değerlerine göre ölçeğin güvenilirliğinin nasıl ele alınması gerektiğine ilişkin bilgilere

yer verilmiştir. Cronbach's Alpha Güvenilirlik Katsayısı 1'e ne kadar yakınsa o kadar güvenilirliğinin yüksek olduğu düşünülmektedir.

Tablo1: Cronbach's Alpha Katsayısı Güvenilirlik Kategorileri

Cronbach's Alpha Katsayısı	Güvenilirlik
$a \geq 0.9$	Mükemmel
$0.9 > a \geq 0.8$	İyi
$0.8 > a \geq 0.7$	Kabul Edilebilir
$0.7 > a \geq 0.6$	Şüpheli
$0.6 > a \geq 0.5$	Kötü
$0.5 > a$	Güvenilmez

Kaynak: <http://www.ekonomianaliz.com/guvenilirlik-analizi-reliability-analysis/03.08.2016>.

Anket formunda yer alan 6 Kişisel Bilgi Formu sorusu ve 25 adet İletişim Becerisi Değerlendirme Ölçeği sorularının güvenilirlik katsayısı (Cronbach's Alpha Based on Standardized Items) 0,736 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen katsayıya göre anket formunun güvenilirliği "Kabul Edilebilir" seviyededir.

Tablo 2: Anket Formu Güvenilirlik Analizi (Tüm Sorular)

Güvenilirlik İstatistikleri (Reliability Statistics)		
Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
,754	,736	31

Ayrıca demografik özelliklerin dahil edilmediği 25 soruluk iletişim becerisi ölçeğine ilişkin sorular dikkate alındığında, güvenilirlik katsayısının 0,770 olduğu görülmüştür:

Tablo 3: İletişim Beceri Ölçeği Güvenilirlik Analizi (25 Soru)

Güvenilirlik İstatistikleri (Reliability Statistics)		
Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
,761	,770	25

Hesaplanan 0,770 güvenilirlik katsayısı (Cronbach's Alpha Based on Standardized Items) değerine göre 25 soruluk iletişim becerisi ölçeğinin güvenilirliği “Kabul Edilebilir” seviyededir.

3.4. Araştırma Bulguları ve Hipotezlerin Testi

Çalışmanın bu bölümünde araştırma bulgularına ve hipotez test sonuçlarına yer verilecektir.

3.4.1. Katılımcılara İlişkin Genel Bulgular

Katılımcılara ilişkin demografik bulgular şöylece tabloleştirilmiştir:

Tablo 4: Cinsiyet

Cinsiyetiniz?	n	%
Kadın	50	62
Erkek	31	38
Toplam	81	100

Araştırma sorularını yanıtlayan muhasebe meslek elemanı adaylarının “cinsiyet”leri incelendiğinde yaklaşık %62 sinin erkek %38 inin ise kadın katılımcılardan oluştuğu görülmüştür.

Tablo 5: Yaş

Yaşınız?	n	%
17-19	48	59
20-22	31	38
23 ve üzeri	2	3
Toplam	81	100

Araştırma sorularını yanıtlayan muhasebe meslek elemanı adayları “yaş”-ları itibari incelendiğinde yaklaşık %59 unun 17-19 yaş aralığında olduğu, %38 inin 20-22 yaş aralığında olduğu ve %3 nün ise 23 yaş ve üzeri olduğu görülmüştür.

Tablo 6: Mezun Olunan Lise Türü

Mezun Olduğunuz Lise Türü?	n	%
Ticaret Lisesi	35	43
Anadolu Ticaret Meslek Lisesi	15	19
Düz Lise	16	20
Diğer Liseler	15	18
Toplam	81	100

Araştırma sorularını yanıtlayan muhasebe meslek elemanı adayları “mezun olduğu lise türü” itibari ile incelendiğinde yaklaşık %43 unun Ticaret Lisesi mezunu, %19 nun Anadolu Ticaret Meslek Lisesi mezunu olduğu, %20 sinin Düz Lise mezunu olduğu ve % 18’nin Diğer Liseler mezunu olduğu görülmüştür.

Tablo 7: Sınıf

Sınıfınız?	n	%
1	39	48
2	42	52
Toplam	81	100

Araştırma sorularını yanıtlayan muhasebe meslek elemanı adayları “sınıfları” itibari ile incelendiğinde yaklaşık %48’nin 1.sınıf öğrencisi, %52 sinin ise 2.sınıf öğrencisi olduğu görülmüştür.

Tablo 8: Uzun Süre Yaşamlarını Geçirdikleri Yerleşim Yeri

Uzun Süre Yaşamınızı Geçirdiğiniz Yerleşim Yeri?	n	%
Köy/Belde	8	10
İlçe	38	47
İl	35	43
Toplam	81	100

Araştırma sorularını yanıtlayan muhasebe meslek elemanı adayları “ uzun süre yaşamınızı geçirdiğiniz yerleşim yeri” itibari incelendiğinde yaklaşık %10 unun Köy/Belde yerleşim yerinde, %47 sinin ilçe ve % 43 nün ise illerde uzun süre yaşamlarını geçirdiği görülmüştür.

Tablo 9: Staj Durumu

Üniversite Örenimi Sırasındaki Staj Durumunuz?	n	%
Yaptı	27	33
Yapmadı	54	67
Toplam	81	100

Araştırma sorularını yanıtlayan muhasebe meslek elemanı adayları ” üniversite örenimi sırasındaki staj durumu” itibari incelendiğinde yaklaşık %33 unun stajını yaptığı ve %67 sinin ise stajını yapmadığı görülmüştür.

Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerilerine yönelik ifadelerine ilişkin genel bulgular ise ortalamalar, standart sapma ve varyans bazında şöylece tablolştırılmıştır.

Tablo 10: Muhasebe Meslek Elemanı Adaylarının İletişim Becerilerine Yönelik İfadeleri

İFADELER	n	Ortalama	Std. Sapma	Varyans
1. Sorunlarını dinlediğim insanlar benim yanımdan rahatlayarak ayrılırlar.	81	4,111111	0,880340843	0,775
2. Düşüncelerimi istediğim zaman anlaşılır biçimde ifade edebilirim.	81	3,62963	1,089087284	1,1861111
3. Başkalarını bir kasıt aramadan dinlerim.	81	4,074074	1,03413947	1,0694444
4. Sosyal ilişkide bulunduğum insanları oldukları gibi kabul edebilirim.	81	3,975309	1,117757897	1,2493827
5. İnsanların önemli ve değerli olduklarını düşünürüm.	81	4,37037	0,954521404	0,9111111
6. Birisiyle ilgili bir karara ulaşmadan önce onunla ilgili gözlemlerimi gözden geçiririm.	81	4,407407	0,802772972	0,6444444
7. İlişkide bulunduğum kişilerin anlatmak istediklerini dinlemek için onlara zaman ayırıırım.	81	4,382716	0,830179216	0,6891975
8. İnsanlara karşı sıcak bir ilgi duyarım.	81	3,91358	1,039200785	1,0799383
9. İnsanlara gerektiğinde yardım etmekten hoşlanırım.	81	4,493827	0,838502486	0,7030864

10. Olaylara değişik açılardan bakabilirim.	81	3,938272	0,885235548	0,783642
11. Düşüncelerimle yaptıklarım birbiriyle tutarlıdır.	81	3,864198	1,021678599	1,0438272
12. İlişkilerimin daha iyiye gitmesi için bana düşenleri yapmaya özen gösteririm.	81	4,061728	0,979102638	0,958642
13. Kendime ve başkalarına zarar vermeden içimden geldiği gibi davranabilirim.	81	4,012346	1,089653926	1,1873457
14. Arkadaşlarımla beraberken kendimi rahat hissedirim.	81	4,234568	0,86993685	0,7567901
15. Yaşadığım olaylardaki coşkuyu her halimle başkalarına iletebilirim.	81	3,802469	1,088803852	1,1854938
16. İlişkilerimin nasıl geliştiğini ve nereye gittiğini anlamak için düşünmeye zaman ayırıyorum.	81	3,864198	1,069498556	1,1438272
17. Karşımdakini dinlerken anlamadığım bir ayrımı olduğunda konunun açığa kavuşması için sorular sorarım.	81	4,148148	0,923459678	0,8527778
18. Benimle özel olarak konuşmak isteyen bir arkadaşım olduğunda konuyu ayaküstü konuşmamaya özen gösteririm.	81	4,296296	0,980362745	0,9611111
19. Birisini anlamaya çalışırken sakın bir ses tonuyla konuşurum.	81	3,925926	1,081408547	1,1694444
20. İlişkilerimi zenginleştiren eğlenceli, keyifli bir yanım var.	81	3,925926	1,180865972	1,3944444
21. Birisine bir öneride bulunurken onun öneri vermemi isteyip istemediğine dikkat ederim.	81	3,851852	0,909822938	0,8277778
22. Birisini dinlerken ne karşılık vereceğimden çok, onun ne demek istediğini anlamaya çalışırım.	81	3,91358	0,964333071	0,9299383
23. İletişim kurduğum insanlar tarafından anlaşıldığımı hissederim.	81	3,493827	1,062114127	1,1280864
24. Bir yakınımla sorunum olduğunda bunu onunla suçlayıcı olmayan bir dille konuşmak için girişimde bulunurum.	81	3,592593	1,148670729	1,3194444
25. Karşımdakini dinlerken kendi merakımı gidermek için ona özel sorular sormaktan kaçınırım.	81	2,938272	1,307150326	1,708642

Tablo incelendiğinde katılımcıların (81 adet) “İnsanlara gerektiğinde yardım etmekten hoşlanırım.” İfadesine katılımın en yüksek değerli katılım olduğu görülmüştür. Katılım ortalaması 4,493827 şeklindedir. Buna karşın “Karşımdakini dinlerken kendi merakımı gidermek için ona özel sorular sormaktan kaçınıyorum.” ifadesine katılım ise en düşük değerle katılımın olduğu ifade olarak belirlenmiştir. İfadeye ilişkin katılımın ortalamasının 2,938272 olduğu görülmüştür.

3.4.2. Hipotez Testleri

Araştırma hipotezlerine ilişkin test sonuçlarını Hipotezler itibari ile şöylece ele almak mümkündür.

H₀₁: “Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri ortalamaları cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir.” Hipotezinin Testi:

Katılımcıların cinsiyetine göre farklılıkları tespit etmek için uygulanan Non-Parametrik testlerin sonuçlarını şöylece tablolaştırmak mümkündür:

Tablo 11: Cinsiyete Göre Sıralama Ortalamalar (Rank)

	Cinsiyetiniz?	N	Ortalama Rank	Sıralama
İletişim Becerileri Ortalamaları	Kadın	50	43,38	1
	Erkek	31	37,16	2
	Toplam	81		

Tablo incelendiğinde; kızların sıralama İletişim Becerileri Ortalamalarının erkeklere oranla daha fazla olduğu görülmektedir (Kadın:43,38; Erkek:37,16). Ancak bu farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını tespit etmek için uygulanan Mann-Whitney U Testi sonuçlarını şöylece tablolaştırmak mümkündür:

Tablo 12: Cinsiyete Göre Farklılık

Mann-Whitney U Test İstatistiği ^a	
	İletişim Becerileri Ortalamaları
Mann-Whitney U	656,000
Wilcoxon W	1152,000
Z	-1,158
Asymp. Sig. (2-tailed)	,247
a. Grouping Variable: Cinsiyetiniz?	

Mann-Whitney U testi sonuçlarına göre Asymp. Sig. (2-tailed) değeri (0,247) 0,05 den büyük olduğu için H_{01} yokluk hipotezi kabul edilir. Yani **Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri ortalamaları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.**

H_{02} “Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri ortalamaları yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir.” Hipotezinin Testi:

Katılımcıların yaşına göre farklılıkları tespit etmek için uygulanan Non-Parametrik testlerin sonuçlarını şöylece tablolaştırmak mümkündür:

Tablo 13: Yaşa Göre Sıralama Ortalamalar				(Rank)
	Yaşınız?	N	Ortalama Rank	Sıralama
İletişim Becerileri Ortalamaları	17-19	48	37,61	2
	20-22	31	46,73	1
	23 ve üzeri	2	33,50	3
	Toplam	81		

20-22 yaş grubundaki muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim beceri ortalamalarının 17-19 ve 23 ve üzeri yaş grubundaki muhasebe meslek elemanı adaylarına göre daha fazla olduğu görülmektedir. Ancak bu farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını tespit etmek için uygulanan Kruskal Wallis Testi sonuçlarını şöylece tablolaştırmak mümkündür:

Tablo 14: Yaşa Göre Farklılık^{a,b}

	İletişim Becerileri Ortalamaları
Chi-Square	3,044
df	2
Asymp. Sig.	,218
a. Kruskal Wallis Test	
b. Grouping Variable: Yaşınız?	

Kruskal-Wallis testi sonuçlarına göre Asymp. Sig. değeri (0,218) 0,05 den büyük olduğu için H_{02} yokluk hipotezi kabul edilir. Yani **muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri ortalamaları yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir.**

H₀₃: “Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri ortalamaları mezun olunan lise türüne göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir.” Hipotezinin Testi:

Katılımcıların mezun olduğu lise türüne göre farklılıkları tespit etmek için uygulanan Non-Parametrik testlerin sonuçlarını şöylece tablolaştırmak mümkündür:

Tablo 15: Mezun Olduğu Lise Türüne Göre Sıralama Ortalamalar (Rank)

	Mezun Olduğunuz Lise Türü?	N	Ortalama Rank	Sıralama
İletişim Becerileri Ortalamaları	Ticaret Lisesi	35	32,80	4
	Anadolu Ticaret Meslek Lisesi	15	43,60	3
	Düz Lise	16	50,66	1
	Diğer Liseler	15	47,23	2
	Toplam	81		

Düz Lise ve Diğer Liseler mezunu grubundaki muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim beceri ortalamalarının Ticaret Lisesi ve Anadolu Ticaret Meslek Lisesi grubundaki muhasebe meslek elemanı adaylarına göre daha fazla olduğu görülmektedir. Ancak bu farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını tespit etmek için uygulanan Kruskal Wallis Testi sonuçlarını şöylece tablolaştırmak mümkündür:

Tablo 16: Mezun Olduğu Lise Türüne Göre Farklılık^{a, b}

	İletişim Becerileri Ortalamaları
Chi-Square	8,212
df	3
Asymp. Sig.	,042
a. Kruskal Wallis Test	
b. Grouping Variable: Mezun Olduğunuz Lise Türü?	

Kruskal-Wallis testi sonuçlarına göre Asymp. Sig. değeri (0,042) 0,05 den küçük olduğu için H_{03} yokluk hipotezi red edilir. Yani **muhasabe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri ortalamaları mezun olunan lise türüne göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir**. Sıralama ortalamalar (Mean Rank) analizinde de Düz Lise mezunu muhasabe meslek elemanı adaylarının iletişim beceri ortalamaları (50,66), Ticaret Lisesi mezunu muhasabe meslek elemanı adaylarının iletişim beceri ortalamalarından (32,80) fazla çıkmıştır.

H_{04} “Muhasabe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri ortalamaları okudukları sınıfa göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir.” Hipotezinin Testi:

Katılımcıların sınıf türüne göre farklılıkları tespit etmek için uygulanan Non-Parametrik testlerin sonuçlarını şöylece tablolaştırmak mümkündür:

Tablo 17: Sınıf Türüne Göre Sıralama Ortalamalar

	Sınıfınız?	N	Ortalama Rank	Sıralama
İletişim Becerileri Ortalamaları	1	39	42,05	1
	2	42	40,02	2
	Toplam	81		

1.Sınıfta okuyan öğrencilerinin sıralama İletişim Becerileri Ortalamaları 2.sınıfta okuyan öğrencilere oranla daha fazla olduğu görülmektedir (1.sınıf:42,05; 2.Sınıf:40,02). Ancak bu farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını tespit etmek için uygulanan Mann-Whitney U Testi sonuçlarını şöylece tablolaştırmak mümkündür:

Tablo 18: Sınıf Türüne Türüne Göre Farklılık^a

	İletişim Becerileri Ortalamaları
Mann-Whitney U	778,000
Wilcoxon W	1681,000
Z	-,388
Asymp. Sig. (2-tailed)	,698
a. Grouping Variable: Sınıfınız?	

Mann-Whitney U testi sonuçlarına göre Asymp. Sig. (2-tailed) değeri (0,698) 0,05 den büyük olduğu için H_{04} yokluk hipotezi kabul edilir. Yani **Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri ortalamaları okudukları sınıfa göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir.**

H_{05} “Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri ortalamaları uzun süre yaşamlarını geçirdikleri yerleşim yerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir.” Hipotezinin Testi:

Katılımcıların uzun süre yaşamlarını geçirdikleri yerleşim yeri türüne göre farklılıkları tespit etmek için uygulanan Non-Parametrik testlerin sonuçlarını şöylece tablolaştırmak mümkündür:

Tablo 19: Uzun Süre Yaşamlarını Geçirdikleri Yerleşim Yeri Türüne Göre Sıralama Ortalamalar

İletişim Becerileri Ortalamaları	Köy/Belde	8	47,12	1
	İlçe	38	40,66	2
	İl	35	39,97	3
	Toplam	81		

Yaşamlarının uzun bir kısmını köylerde geçiren muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim beceri ortalamalarının, yaşamlarının uzun bir kısmını ilçelerde ve illerde geçiren muhasebe meslek elemanlarının iletişim beceri ortalamalarından daha fazla olduğu görülmektedir. Ancak bu farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını tespit etmek için uygulanan Kruskal Wallis Testi sonuçlarını şöylece tablolaştırmak mümkündür:

Tablo 20: Uzun Süre Yaşamlarını Geçirdikleri Yerleşim Yeri Türüne Göre Farklılık^{a,b}

	İletişim Becerileri Ortalamaları
Chi-Square	,619
df	2
Asymp. Sig.	,734
a. Kruskal Wallis Test	
b. Grouping Variable: Uzun Süre Yaşamlarınızı Geçirdiğiniz Yerleşim Yeri?	

Kruskal-Wallis testi sonuçlarına göre Asymp. Sig. değeri (0,734) 0,05 den büyük olduğu için H_{05} yokluk hipotezi kabul edilir. Yani **muhasabe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri ortalamaları uzun süre yaşamlarını geçirdiği yerleşim Yeri**ne göre istatistiksel olarak **anlam-lı** bir farklılık göstermemektedir.

H_{06} “Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri ortalamaları üniversite öğrenimi sırasındaki staj durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir.” Hipotezinin Testi:

Katılımcıların üniversite öğrenimi sırasındaki staj durumuna göre farklılıkları tespit etmek için uygulanan Non-Parametrik testlerin sonuçlarını şöylece tablolaştırmak mümkündür:

Tablo 21: Üniversite Öğrenimi Sırasındaki Staj Durumuna Göre Sıralama Ortalamalar

	Üniversite Öğrenimi Sırasındaki Staj Durumunuz?	N	Ortalama Rank	Sıralama
İletişim Becerileri Ortalamaları	Yaptı	27	37,02	2
	Yapmadı	54	42,99	1
	Toplam	81		

Staj yapmayan muhasebe meslek elemanı İletişim Becerileri Ortalamalarının staj yapan muhasebe meslek elemanı adaylarına oranla daha fazla olduğu görülmektedir (1.sınıf:42,99; 2.Sınıf:37,02). Ancak bu farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını tespit etmek için uygulanan Mann-Whitney U Testi sonuçlarını şöylece tablolaştırmak mümkündür:

Tablo 22: Sınıf Türüne Göre Farklılık^a

	İletişim Becerileri Ortalamaları
Mann-Whitney U	621,500
Wilcoxon W	999,500
Z	-1,079
Asymp. Sig. (2-tailed)	,281
a. Grouping Variable: Üniversite Öğrenimi Sırasındaki Staj Durumunuz?	

Mann-Whitney U testi sonuçlarına göre Asymp. Sig. (2-tailed) değeri (0,281) 0,05 den büyük olduğu için H_{06} yokluk hipotezi kabul edilir. Yani **Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri ortalamaları**

üniversite öğrenimi sırasındaki staj durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Hipotez test sonuçlarını özetlemek gerekirse;

Tablo 23: Hipotez Testi Özeti

Hipotezler	Uygulanan Test	Sigma Değeri	Kabul/Red
H ₀₁ .Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri ortalamaları cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir.	Mann-Whitney U testi	Asymp. Sig. (2-tailed) değeri (0,247)	H ₀ Kabul
H ₀₂ .Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri ortalamaları yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir	Kruskal-Wallis testi	Asymp. Sig. değeri (0,218)	H ₀ Kabul
H ₀₃ .Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri ortalamaları mezun olunan lise türüne göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir	Kruskal-Wallis testi	Asymp. Sig. değeri (0,042)	H ₀ Red
H ₀₄ .Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri ortalamaları okudukları sınıfa göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir	Mann-Whitney U testi	Asymp. Sig. (2-tailed) değeri (0,698)	H ₀ Kabul
H ₀₅ .Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri ortalamaları uzun süre yaşamlarını geçirdikleri yerleşim yerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir.	Kruskal-Wallis testi	Asymp. Sig. değeri (0,734)	H ₀ Kabul
H ₀₆ .Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri ortalamaları üniversite öğrenimi sırasındaki staj durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir	Mann-Whitney U testi	Asymp. Sig. (2-tailed) değeri (0,281)	H ₀ Kabul

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim beceri özelliklerinin cinsiyet, yaş, mezun olunan lise türü, uzun süre yaşamlarını geçirdikleri yerleşim yeri ve üniversite öğrenimi sırasında staj yapıp yapmadığına göre farklılık gösterip göstermediğini, farklılıklar mevcutsa hangi değişkenlere göre farklılaştığını ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmanın sonuçlarını şöylece belirtmek mümkündür:

1. Araştırma sorularını yanıtlayan muhasebe meslek elemanı adaylarının “cinsiyet”leri incelendiğinde yaklaşık %62 sinin erkek %38 inin ise kadın katılımcılardan oluşmuştur.
2. Araştırma sorularını yanıtlayan muhasebe meslek elemanı adayları

- “yaş”ları itibari incelendiğinde yaklaşık %59 unun 17-19 yaş aralığında olduğu, %38 inin 20-22 yaş aralığında olduğu ve %3 nün ise 23 yaş ve üzeri olduğu görülmüştür.
3. Araştırma sorularını yanıtlayan muhasebe meslek elemanı adayları “mezun olduğu lise türü” itibari ile incelendiğinde yaklaşık %43 unun Ticaret Lisesi mezunu, %19 nun Anadolu Ticaret Meslek Lisesi mezunu olduğu, %20 sinin Düz Lise mezunu olduğu ve % 18’nin Diğer Liseler mezunu olduğu görülmüştür.
  4. Araştırma sorularını yanıtlayan muhasebe meslek elemanı adayları “sınıfları” itibari ile incelendiğinde yaklaşık %48 nin 1.sınıf öğrencisi, %52 sinin ise 2.sınıf öğrencisi olduğu görülmüştür.
  5. Araştırma sorularını yanıtlayan muhasebe meslek elemanı adayları “ uzun süre yaşamınızı geçirdiğiniz yerleşim yeri” itibari incelendiğinde yaklaşık %10 unun Köy/Belde yerleşim yerinde, %47 sinin ilçe ve % 43 nün ise illerde uzun süre yaşamlarını geçirdiği görülmüştür.
  6. Araştırma sorularını yanıtlayan muhasebe meslek elemanı adayları ” üniversite öğrenimi sırasındaki staj durumu” itibari incelendiğinde yaklaşık %33 unun stajını yaptığı ve %67 sinin ise stajını yapmadığı görülmüştür.
  7. Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerilerine yönelik İfadelere ilişkin genel bulgular ise ortalamalar, standart sapma ve varyans bazında incelendiğinde; katılımcıların (81 adet) “İnsanlara gerektiğinde yardım etmekten hoşlanırım.” ifadesine katılımın en yüksek değerli katılım olduğu görülmüştür. Katılım ortalaması 4,493827 şeklindedir. Buna karşın “Karşımdakini dinlerken kendi merakımı gidermek için ona özel sorular sormaktan kaçınırım.” İfadesine katılım ise en düşük değerle katılımın olduğu ifade olarak belirlenmiştir. İfadeye ilişkin katılımın ortalamasınının 2,938272 olduğu görülmüştür.

Araştırma hipotezlerine ilişkin test sonuçlarını Hipotezler itibari ile şöylece ele almak mümkündür:

- a) Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri ortalamaları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.(H_0 yokluk hipotezi kabul edilmiştir)

- b) Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri ortalamaları yaşa göre istatistiksel olarak anlamli bir farklılık göstermemektedir. (H_0 yokluk hipotezi kabul edilmiştir)
- c) Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri ortalamaları mezun olunan lise türüne göre istatistiksel olarak anlamli bir farklılık **göstermektedir** (H_0 yokluk hipotezi red edilmiştir). Ortalamaların sıralanışı (Mean Rank) analizinde de Düz Lise mezunu muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim beceri ortalamaları (50,66), Ticaret Lisesi mezunu muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim beceri ortalamalarından (32,80) büyük olduğu görülmüştür.
- d) Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri ortalamaları okudukları sınıfa göre istatistiksel olarak anlamli bir farklılık göstermemektedir. (H_0 yokluk hipotezi kabul edilmiştir)
- e) Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri ortalamaları uzun süre yaşamlarını geçirdiği yerleşim Yerine göre istatistiksel olarak anlamli bir farklılık göstermemektedir. (H_0 yokluk hipotezi kabul edilmiştir)
- f) Muhasebe meslek elemanı adaylarının iletişim becerileri ortalamaları üniversite öğrenimi sırasındaki staj durumuna göre istatistiksel olarak anlamli bir farklılık göstermemektedir. (H_0 yokluk hipotezi kabul edilmiştir)

Muhasebe meslek elemanlarının iletişim becerileri hakkında bilgi edinmeyi amaçlayan bu çalışmanın daha büyük bir örneklem üzerinde uygulanması ile daha genelleyci sonuçlara ulaşılabilir. Ayrıca kişisel bilgi formunda yer alan değişkenleri artırarak farklılık analizleri gerçekleştirilebilir.

KAYNAKÇA

Aslan , Cem Sinan; Eyuboğlu, Ender ve Dalkıran, Oğuzhan (2016), “Türkiye Birinci Liginde Yer Alan Bazı Voleybol Takımlarında İletişim Becerisi Seviyesinin Takım Başarısına Etkisi”, **International Journal of Science Culture and Sport**., 4 (Özel Sayı: 2).

Aşcı, Özlem; Hazar, Güleser ve, Yılmaz, Meliha (2015), “Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin İletişim Becerileri ve İlişkili Değişkenler”, **Acı-**

badem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi 6, 3 .(2015)

Bingöl, Gülay ve Demir, Ayşen (2011), “Amasya Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin İletişim Becerileri”, **Göztepe Tıp Dergisi**, 26, 4 (2011).

Çuhadar, Cem; Özgür, Hasan; Akgün, Fatma ve Gündüz, Şemseddin (2014), “Öğretmen Adaylarının İletişim Becerileri ve İletişimci Biçimleri”, **Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KE-FAD)** 15; 1 (2014)

Dinç, Engin ve Tunçer, Mehmet (2015). “Muhasebe Meslek Mensuplarının Etik Duyarlılıkları İle İlgili Vergi Müfettişlerinin Algılarına Yönelik Bir Araştırma”, **Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi**, 7;14 (2015).

Esmeray, A.; Acar..[ve öte.] (2012), **Genel ve Teknik İletişim**, , İstanbul : Lisans Yayıncılık

Görmüş, Alparslan Şahin; Aydın, Serdar ve Ergin, Gülfiz (2013) , “İşletme Bölümü Öğrencilerinin İletişim Becerilerinin Cinsiyet Rollerine Bağlamında İncelenmesi”, **Sosyal Bilimler Dergisi**, 15, 1 (2012).

<http://www.ekonomianaliz.com/guvenilirlik-analizi-reliability-analizi/>, 03.08.2016.

Korkut, F. (1996). ” İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği'nin geliştirilmesi: Güvenirlik ve geçerlik çalışmaları”, **Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi**, 2; 7 (1996).

Yavuzylmaz, O. (2015), “Ağızdan Ağıza Pazarlama”, **Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi**, 3;14 (2015)

